

THEMA: VAN HET GEBED

WAT IS GODE AANGENAAM?

WAT WORDT VERHOORD?

WAAR ZULLEN WE OM VRAGEN?

Het gebed is nodig, het is het voornaamste stuk van de dankbaarheid, hetwelk God van ons vordert, hebben wij gehoord. En daar heb ik hoofdzakelijk uw aandacht voor gevraagd: Voor de genade. De genade van het gebed. Niet onze mogelijkheden, maar de mogelijkheid welke God heeft daargesteld, en die Hij ook zelf vervuld door Zijn Heilige Geest.

En nu gaat het in deze volgende vraag en antwoord om: Wat is nu een gebed dat de Heere aangenaam is? En van Hem verhoord wordt.

Ik weet niet of dat je dat nu zo direct aan elkaar kunt koppelen: Aangenaam en verhoord. Het kan best een aangenaam gebed zijn waar de Heere niets op tegen heeft, maar dat Hij het toch niet verhoort. Dat kom je in de Schrift ook wel tegen. Denk aan de apostel Paulus, die zegt: Hierom heb ik de Heere driemaal gebeden om verlost te worden. Nu, dat is goed, dat is aangenaam. Want Jezus Zelf heeft geleerd in het volmaakte gebed te bidden: En verlos ons van de boze.

Maar de Heere verhoorde dat gebed in die zin niet, zoals Paulus dat wilde. Maar de Heere zei: Mijn genade is u genoeg, Mijn kracht wordt in zwakheid volbracht.

Als het gaat daarom, over de aangenaamheid, en het verhoord worden van het gebed, dan hoeft dat niet altijd direct aan elkaar gekoppeld te worden. Alsof het aangename de grond is voor het verhoord worden.

Aangenaam, dat voel je wel aan, dat betekent hier in deze zin: Waar is de Heere God ....., waar verlustigt Hij Zich nu in? Waar heeft Hij nu behagen in? Wat vindt de Heere God nu aangenaam om te horen?

CATECHISMUS ZONDAG 45 VRAAG 117 EN 118

Ja, er komt nogal een breedvoerig antwoord op deze vraag. En ik zat daarnet nog eigenlijk even te denken aan: Een aangenaam gebed, zou ik mee willen beginnen, dat is een gebedje dat de kinderen spontaan soms doen. Dat is de Heere aangenaam. Al is de kennis minimaal misschien, en al kunnen ze niet lezen of schrijven, wanneer een kind bidt is dat de Heere aangenaam. Dan vergelijk ik dat een klein beetje met wat we zingen: Hij hoort de jonge raven als ze tot Hem roepen. Dat kan de Heere veel aangener zijn dan al die grote mannen- en grote vrouwengebeden. Niet dat daar de waarde nu in zit, dat bedoel ik niet. In dat feit dat dat kind een kind is. Maar in ieder geval, een kind heeft nog niet die huichelachtige streken die een groot mens heeft. En waar Jezus zo vaak over gesproken heeft, over de farizeeën die lang op de hoeken van de straten staan te bidden, om van de mensen gezien en gehoord te worden. Die als het ware tegen elkaar opbieden in het bidden. Om maar zo groot mogelijk te zijn.

Ach, zulks leeft vaak nog niet in het hart van heel jonge kinderen. En daarom zou ik bij voorbaat willen zeggen, dat is de Heere aangenaam. Ook al horen ze misschien maar twee woorden vanavond uit de preek, het 'amen' en het begin, nu ja, dat kan ik ook wel weer begrijpen. Maar als ze hun gebedje doen voor hun zieke vader of moeder of broertje of oma, of voor zichzelf vragen om een nieuw hart, dat is de Heere aangenaam. Kijk, kennelijk heeft de Catechismus hier gelijk ons grote mensen op het oog. En omdat hij ons grote mensen op het oog heeft, daarom werden mijn gedachten bij de overdenking van deze vraag en antwoorden geleid naar het boek Jona. Naar het gebed van Jona. En aan de hand daarvan, en uiteraard aan de hand van het antwoord van de Catechismus, wilde ik proberen enkele dingen te noemen.

Er staat, in het begin: "Dat wij alleen de enige ware God, Die Zich in Zijn Woord ons geopenbaard heeft, om al hetgeen dat Hij ons geboden heeft te bidden, van harte aanroepen". Dat is dus Gode aangenaam.

Maar dat is nogal een zin. "Dat wij alleen de enige ware God, die Zich in Zijn Woord ons geopenbaard heeft". Maar je zou er ook bij kunnen denken: En die de Heilige Geest verklaart. Want een mens kan, met de Bijbel voor zijn neus, nog een soort voorstelling maken, en een soort gedachten vormen over God, die toch niet naar de zin en mening van de Heilige Geest is. En ook daarin geldt: Iedere ketter heeft zijn letter.

En toch is het zo begrijpelijk ergens dat de Heidelberger zo begint. Dat de Heere bij Zijn eigen Naam genoemd wil worden. Zoals Hij is en Wie Hij is. En dat wij eigenlijk - en dat moet ons bij de beginne al met schaamte bedekken - vaak een afgod aanroepen. Een god uit onze voorstellingen. Die wij ons geformeerd hebben in onze gedachtenspingsels. En die toch niet is de ware God.

Als je daaraan denkt, dan durf je haast niet te beginnen aan zo'n antwoord. "Eerstelijk dat wij alleen de enige en ware God die Zich in Zijn Woord ons geopenbaard heeft. Dat wij Die om alles wat Hij ons geboden heeft, van harte aanroepen." Tjonge, jonge. Dat is nogal wat. Hoe kom je daar achter? Of dat het beeld wat wij ons vormen, dat ik me vorm, dat u zich vormt, dat dat het goede beeld is, en de goede gelijkenis, die de Heere ons Zelf bedoelt te geven.

De ene ware God. In ieder geval, de toetssteen wordt er bij gegeven: "Die Zich in Zijn Woord heeft geopenbaard". Niet die een mens ons voorhoudt. Tenzij het is uit en naar dat Woord. Maar wanneer mensen vanuit een bepaalde ingeving of een innerlijk licht

CATECHISMUS ZONDAG 45 VRAAG 117 EN 118

ons proberen een godsbeeld te geven, dan kun je dat ook niet vertrouwen. Dan moet altijd alles getoetst worden aan de Schrift, aan het Woord. Is het Die God Die Zich in Zijn Woord geopenbaard heeft?

Nu, je voelt natuurlijk aan dat we altijd wel weer mogen zingen wat we gezongen hebben: Vergeef mij al mijn zonden, die Uwe hoogheid schonden. Want als de Heere dan met ons zou doen, naardat wij ons allemaal voorstellen, dan zou de Heere ons nooit kunnen verhoren. Dan is inderdaad de brabbeltaal van een kind, het gekras van de jonge raven, voor de Heere hemelse muziek vergeleken bij ons bidden, bij ons spreken.

"De ene ware God."

En Jona bad tot de Heere zijn God uit het ingewand van de vis. Dat is heel eigenaardig. Mensen zeggen: Nood leert bidden. En dat er meer gebeden wordt bij roggebrood dan bij allerlei weelderige maaltijden. Ik weet het niet.

Ik weet van iemand, lang geleden, ik weet niet wie het was, maar dat ik ergens een uitdrukking tegenkwam, daar werd een opsomming gegeven van wat allemaal leert bidden. En daar werd een hele opsomming gegeven, en ook bijna op één na het laatste was: Nood leert bidden. En toen het slot was: Gods Geest leert Gods volk bidden. En dat is ergens waar.

Nood op zich leert een mens niet bidden, nee, dat kan ook vloeken zijn, opstandigheid, woede, nijd. En de voorspoed die kan het bidden ook niet tegenhouden waar de Heilige Geest bidt met onuitsprekelijke zuchtingen.

Daarom, als je nu van Jona hoort lezen, dan moet je eigenlijk oog hebben voor het wonder. Voor het wonder dat die man in zulke desolate toestanden, dat hij bidt tot de Heere God. Dat was niet te verwachten. Je moet niet denken: Ja, nu knijpt hij hem, en nu wil hij wel. Nee, zo moet je niet denken.

Het staat er als een monument, als een opgericht teken in de Schrift: Van God en van een ontrouw mensenkind. En dat nochtans, helemaal ergens verdwenen uit het gezicht, een mens roept tot de Heere zijn God. Dat is ergens onvoorstelbaar dat zoiets gebeurt.

Jona, dat betekent: Duif. Ik moest daarnet even denken, er zit zoiets eigenaardigs in. Toen Noach met zijn ark over de grote watervlakte dobberde, en toen het eind in zicht kwam, toen nam hij een duif. Hij nam een jona. Die zat veilig bewaard in dat grote schip. En die liet hij uit. Maar dat beest dat vond geen rust voor het hol van zijn voet. Hij kon nergens landen die duif. En daarom, hij steekt zijn hand uit, en de duif die landt weer, en hij brengt hem weer in de ark, en hij wacht nog een weekje. Dan laat hij weer die duif uit, en dan komt hij terug met een olijftakje in zijn bek. Nu moet je je toch even indenken, daar zit hier nu zo'n duif, zo'n jona, die zit daar opgesloten in het ingewand van een zeemonster. De man heeft halswerk, ja nee, zo is het eigenlijk niet eens. Ik wilde zeggen: Halswerk om overeind te blijven, maar hij zit als een soort, ik stel me dat voor als een uilebal zit hij daar in die vis. Het was een man, tja, oprecht als de duif, staat er geschreven. En ergens vind je wel een stukje oprechtheid, maar het was niet de goede. Hij kon niet hebben dat God dat vijandige Ninevé zou sparen. En daarom heeft hij koers gezet heel ergens anders naar toe, met een schip.

Nu, dat is niet zo mooi. Nee, dat is zeker niet zo mooi. Daarom moet je niet bidden met mensen die bidden voor Gods gaarne getrouwe knechten, maar je moet juist bidden

CATECHISMUS ZONDAG 45 VRAAG 117 EN 118

voor die minder getrouwe knechten. Die op de vlucht willen gaan. En die er niet zoveel zin in hebben.

En als je het op de keper gaat beschouwen, dan zeg je: Tjonge, jonge, jonge, dat is toch erg, dat is toch erg! Ja, maar hoeveel keer zijn wij op de vlucht? Hoeveel keer zijn we zelf op de vlucht van de weg die de Heere ons wijst, daar vanaf, ergens anders heen? Terwijl we toch weten dat de Heere God alleen waarheid is, en dat Hij alleen gelijk heeft. En dan, dat is zo mooi hè, dan gaat die man weg. Wij zouden zeggen: Man, ben je nog in het gebed geweest? Ja, en weet de Heere er nu van? Wat denk jij eigenlijk wel, ben jij nu een duif? Denk je dat je zo rust vindt voor het hol van je voet? Op een schip? Op de vlucht, voor de Heere weg? Heb jij dan geen meelij met al die mensen? Zie jij alleen maar vijanden in al die mensen? Ben jij dan zelf God?

Ja, misschien dat iemand in zijn argeloosheid zou zeggen: Nou, ik snap niets van die man, die man die kon toch wel beter weten. Hij was nota bene een profeet. Om dan zoiets te doen. Je weet toch van te voren dat je het verliest. Je weet toch van te voren dat je toch altijd aan het kortste eind trekt. Want God de Heere regeert. Jona is toch een kind van de alleen ware God, Die zich in Zijn Woord heeft geopenbaard, dat kan hij weten. Er ligt een hele wolk van getuigen rondom, boeken van de profeten en van de psalmen en van de geschriften, hij kan dat weten, dat je je voor God niet kunt verstoppen. En dat je de raad van de Heere niet kunt vernietigen.

Maar nogmaals, pas dat allemaal eens op jezelf toe, kijk dan naar je eigen praktikale leven. Je weet het toch zo goed: Dit moet, en dat had niet gemoeten, en hoe kan iemand zus doen, hoe kan hij dat nu zo doen, dat bestaat toch niet. Eigenwijze man.

Maar ik, wie ben ik. Op welke dwaalwegen, geestelijk of letterlijk ook, begeef ik mij. Van de Heere af, tegen de geopenbaarde wil van de Heere in. Nu kun je wel oprecht zijn, maar hij had geen olijftak, symbool van de vrede in zijn snavel, die Jona. Dat niet.

Hij dacht: Ik weet van te voren hoe het gaat - wat een Godskennis had die man - God is barmhartig. God is groot van goedertierenheid. Berouw hebbende over het kwade. Ik ken God wel. En als nu die mensen luisteren, dat de schrik ze om het hart slaat, dan doet God het niet. Of dat die Jona ook wist: Goedertieren Vader, milde Zegenader. Ja, maar dat is toch Godslasterlijk? Om zo ....? Ja, ja, zeg het maar gerust, dat wij zulke Godslasterlijke mensen zijn. Zeg het maar gerust. Bij alles wat een mens weet, ook van de barmhartigheid van de Heere God.

Alleen: "De ene ware God".

Nu komt God de Heere natuurlijk daar tegenin, op een vreselijke wijze. Grote golven, grote storm, grote beroering, groot geschreeuw aan boord, het is allerwege een toestand. Jona die wilde groot opdoen, nu gaat de Heere eens groot doen. En alles verandert, het is vechten tegen de bierkaai. Wat die schepelingen ook doen, er is geen redden aan.

Ja, en die man, die profeet van God? Zou die nog een gebedje voor ons doen? Welnee, die man die ligt te slapen. Die man ligt te slapen, hoe is het mogelijk dat iemand in zulke omstandigheden kan slapen. "Wat is u gij hardslapende", roept de schipper. "Gaat dat jou niets aan?" Ze hebben al een vermoeden, hij had gezegd dat hij op de vlucht was voor de Heere God.

CATECHISMUS ZONDAG 45 VRAAG 117 EN 118

Nog harder werken; tenslotte het lot werpen; het lot valt natuurlijk op Jona. Want Jona is niet een kurk waar het schip op drijft, maar Jona is de steen om hun nek. Daar zinken ze mee. Met Jona zinken ze. Met zo'n profeet zinken zeker. Als die nu uit de weg was, dan maken ze een goede kans, die heidenen, dat ze nog op het droge terecht komen. Maar zolang Jona aan boord is, is het levensgevaarlijk. En het lot valt op Jona, uiteraard. En die mannen zijn nog menslievender zou je zeggen dan dat je zo op het eerste gezicht zou vermoeden. Van die ruige schepelingen, 'oh, we zullen hem wel even over boord slaan'. Maar ze zetten alles op alles, ze vragen om vergeving, maar ze gooien hem wel over boord.

Dat klopt natuurlijk ergens niet hè? Dan hadden ze ook moeten denken: Samen uit en samen thuis, of niet samen thuis, maar ja, hij heeft het gezegd dat hij vluchtte. We hadden moeten zeggen: "Jongen, wij willen geen helers zijn, wij nemen jou niet mee". Dat hebben ze niet gedaan, want Jona betaalde, hij was goed van betalen, dus, hij heeft de vrachtprijs betaald, een extraatje.

En dan kom je weer iets tegen, iets zo merkwaardigs: Dan zeggen ze heel quasi: Wat is er nu eigenlijk aan de hand met jou? "Ja, ik heb het jullie gezegd. Maar", zegt hij, "ik ben een Hebreër, en ik vrees die God, die de hemel en de aarde gemaakt heeft. Werp mij overboord".

Nu kun je zeggen: Tjonge, jonge, en dan nog zo'n verbeelding? Of moet je het anders zeggen? Waar nu een mens door God gekend, van het toneel moet verdwijnen, waar de hele wereld de schouders over ophaalt en de kerk erbij, daar zie je dat merkwaardige: En Jona bad tot de Heere ZIJN God, "de enig ware God die Zich in Zijn Woord heeft geopenbaard".

Hij is overboord gegooid, hij zag geen vis, maar hij zal wel wat hebben voelen glibberen. En tussen de tandjes of tanden door is hij zo naar binnen geslokt. Regelrecht, ja waar naar toe? Het is haast niet in de denken. Naar de gronden der aarde, naar het begin. Toen er nog niets was dan zo'n kolkende, kokende watermassa. 'En de Geest Gods zweefde op de wateren'. Het lijkt hier ook wel een soort schepping, een herschepping. En daar zit hij in die benauwde ruimteloze ruimte, en daar roept hij tot 'IK BEN DIE IK BEN'. 'IK ZAL ZIJN DIE IK ZIJN ZAL'. Gek. Dat is raar. Dat is niet gewoon. Dat moet je met grote ogen van verbazing lezen. "Hoe is dat nu toch mogelijk?" Hij is uitgerangeerd, hij is dood, hij is gelijk begraven. Hij is levend ter helle nedergedaald. Zoals de grond zich opende voor Korach, Dathan en Abiram, zo heeft het monster zijn muil geopend om dit uitbraaksel te ontvangen, voor eeuwig weg te doen. Daar schiet ook totaal niets van over. In een vis.

Dan wordt het des te wonderlijker, dat God daar nu is. Terwijl God weg is. Dat de Geest daar boven dat kokende water bezig is. Terwijl alles afgesneden is. Dat daar een mens, dat die daar bidt tot de 'IK ZAL ER VOOR U ZIJN'. Terwijl hij er niet wilde zijn voor die mannen van Ninevé, Jona, en voor die vrouwen en voor al die kinderen, en al die beesten die daar woonden en leefden. Hij wilde er niet zijn. Dat is iets van de onuitsprekelijke genade: Ik ben een Hebreër, ik vrees God. Vrees jij God? Hou je mond huichelaar. 'Ik vrees God'. Ondanks alles? Ondanks alles! En daarom roept hij tot die levende, enig ware God. Hem, die Zich in Zijn Woord geopenbaard heeft. Die heeft geboden: Roep Mij aan in de dag der benauwdheid, Ik zal er u uit helpen, gij zult Mij eren.

CATECHISMUS ZONDAG 45 VRAAG 117 EN 118

Dat heeft God geboden, om dat te bidden. Nog veel meer: Om de Heilige Geest, om vergeving, om alles wat we nodig hebben. Maar dát heeft God ook geboden. En nu, dat mannetje heeft geen lengte om te vloeken of om te schelden of om te tieren, nee. Het is afgelopen. Menselijk gesproken is dit het einde. En je zou zeggen: Nu, dat is een mooi einde dan, ergens voor zo iemand. Zo iemand die is niet waard dat hij leeft. Want hij gunt een ander het leven ook niet. Hij denkt alleen maar in termen: Die stomme heidenen, dat zijn vijanden, die worden daar steeds sterker, straks vallen ze ons nog eens een keer aan, en dan zijn wij het slachtoffer. Ze kunnen maar beter nu vast allemaal ter helle gaan.

En toch een God! Kijk, daarom ben ik altijd zo benauwd, ik vind het zo griezelig dat mensen zo makkelijk zeggen van: Oh, dat bestaat niet, dat kan niet. Denk jij dat dat iemand is die bij God hoort? Nee, voor mij is het dit, voor mij is het dat, voor mij is het zus. Zo praten wij. En ik ben er altijd zo benauwd voor.

Grijpt het je nooit eens aan, die heel persoonlijke vraag: Maar jij, waar hoor jij dan bij? Wie ben jij nu, wie ben ik zelf? Als God zegenend rondgaat op deze aarde, met Zijn heilig Evangelie, en Hij raapt een heleboel van die ellendelingen bij elkaar. De één uit die put, en de ander uit die put, en een derde daar uit. Wat wil ik dan?

Ja, je loopt alle risico dat je in het ingewand van de vis terecht komt. En dat je een soort zondvloed meemaakt. En dat er niets meer is waar je kunt landen, waar je op kunt staan. Hij lijkt wel of dat God jou en de schepping weer opnieuw laat verloren gaan in het water van den beginne.

En toch: Hij bidt. Van harte.

Daar moet je eens om komen bij een mens: Van harte. Van harte, dat betekent met je hart. Dat betekent dat God er echt voor je is, al is Hij er niet meer. Al zit je alleen, al ben je verzwolgen in de grote vloed. En toch dat God er is, van harte.

Kun je het weer bedenken waarom we begonnen zijn met:

'Oh Heere Gij zijt weldadig,
straf mij niet ongenadig,
in Uwe toornegloed'.

Want verdiend hebben we het wel. Alleen al vanwege onze krenkende hoogmoed. Alleen al vanwege ons oordeel. Alleen al vanwege ons grote verstand van God en van het Woord.

"De ene ware God van harte aanroepen."

Wat heeft Hij geboden? Ja, 'geef ons heden ons dagelijks brood'. Ja, maar nu heeft hij geen trek in brood, daar hoeft hij nu niet om te bidden. Nee, dat hoeft niet. Hij is nu zelf als een broodje opgeslokt. En toch: Roep Mij aan in dag der benauwdheid. Hij heeft misschien niet eens gezegd, want ik denk dat hij met zijn lippen stijf op elkaar gezeten heeft van de stank en van alles, van al die narigheid, in een luchtbel of zoiets, ik weet het ook niet hoe het allemaal gegaan is. Maar ik zie hem daar niet als een soort preker, die eens even iets af gaat steken. Nee, maar zo flitst het nu alles door zijn benauwde ziel heen.

En ik zou willen zeggen, zo ligt het allemaal in onze dierbare Heere en Heiland verklaard. Niet in de mens. Wat zou die man te zeggen hebben, wat zou hij nu bidden? 'Ik riep uit mijn benauwdheid tot de Heere. Uit de buik van het graf schreide ik, en Gij

CATECHISMUS ZONDAG 45 VRAAG 117 EN 118

hoorde mijn stem'.

Wat is Gode aangenaam?

"Ten andere dat wij onze nood en ellendigheid recht en grondig kennen, opdat we ons voor het aangezicht van Zijn Majesteit verootmoedigen."

Hier heb je het. 'Ik riep uit mijn benauwdheid tot de Heere, ik zat in het graf'. Want dat is het graf als je uit het oog bent. Als er niemand meer is bij je. Dat je beneden de dieren der aarde gezonken bent. Dat is de dood, het dodenrijk, de ondergang.

"Mijn nood en ellendigheid". Tjonge, jonge, merkwaardige man deze Jona. Maar nog groter: Wat een God, wat een Heere God.

Je zou zeggen, als je nu zo'n lesje gehad hebt, dan zal je je leven toch wel .... oh, dan wordt je zo'n gunnend mens. Straks dan krijgt hij haast een beroerte als die boom, die wonderboom waar hij geen hand aan uitgestoken heeft, als hij in één keer verdort; en God zegt: "Jona, is het nu terecht dat je zo boos bent. Is je toorn billijk ontstoken?" "Tot de dood toe", zegt hij, "het kan me niets meer schelen, ik ben liever dood. Ik wil er niets meer mee te maken hebben, ik ben het zat". Heet, benauwd, akelig, naar, zit je daar in het zand.

Oh, ik vind het zo iets aangrijpends, dat boek Jona. Je zou toch zeggen: Als je zo'n gebedje heb mogen doen, dan heb je je les wel geleerd. Dan zal je wel gaan zingen voortaan elke dag: Geef mij de allerlaagste plaats, nooit heeft iemand zo veel kwaads, tegen zoveel goeds bedreven.

Ja, maar je moet niet onderschatten wat een akelige mensen wij zijn, hoe hardleers. Dat moet je niet onderschatten. Je moet nooit denken: Dit wéét ik, hier bèn ik, want morgen lig je weer een kilometer achterop. Dat is de praktijk. Als je er bent, dan ben je er echt in Hem. En straks, als er geen zee om in te verdrinken zal zijn, met allerlei monsters. Dan ben je er. Maar zolang je op reis bent, dan mag je elke dag zeggen: Och Heere, als ik maar opmerkend waar geweest, hoe Uw geboon mij tot Uw liefde wekke. Dan hoefde ik me niet zo te schamen, maar nu moet ik me schamen.

Schaam je je eigen wel eens? Dat denk je soms wel eens hè, als mensen zo rechtaan zogenaamd, zo rechtaan hun misnoegen over Jan, Piet en Klaas naar voren brengen. Schaam je je wel eens voor jezelf? Dat je zegt: O God, ik ben het niet waard dat ik het zonlicht nog zie schijnen. Ik loop al met mijn tong op mijn schoenen, als er nog niets aan de hand is.

En hij zei: Ik riep uit mijn 'stik-proces', 'verstikkings-proces', uit die darmen, riep ik tot de 'IK BEN DIE IK BEN'. Zou Hij mij horen? Zou Hij mij horen achter die alles wat hem afsluit. "En Gij hoorde mijn stem".

'Ziet hoe grote liefde ons de Vader gegeven heeft'. Dat Hij ons niet met gelijke munt betaalt, zoals wij anderen betalen. Maar dat Vader weet: Het is toch Mijn kind. Maar dit neem Ik niet van hem, en dat neem Ik niet van haar. Daarom juist, omdat het Mijn kind is. Dat zal Ik anders leren. Trouwe Vader in de hemel: Met recht gaat dat gebed dan ook zo wonderbaar beginnen voor al die Jona's. 'Onze Vader, Die in de hemelen zijt, Uw Naam worde geheiligd, Uw Koninkrijk kome, Uw wil geschiede'. Dat is al heel wat als de Heere dat op onze lippen legt. "Want Gij had mij geworpen in de diepte".

Ja, nu schiet me gelijk te binnen wat ik straks zei, gelukkig dat Jona er in eigen persoon niet bij is, want dan had hij mij een draai om mijn oren gegeven, toen ik zei: Ja, die

CATECHISMUS ZONDAG 45 VRAAG 117 EN 118

schepelingen waren ook niet eerlijk, samen uit, samen thuis of niet thuis. Maar ze wisten het, dat hij vluchtende was voor het aangezicht van de Heere. Dat risico hadden ze niet moeten nemen.

Kohlbrugge schrijft ergens ook meen ik in Jona: Ja, dat zijn nu die godsdienstige mensen, in die trant ongeveer, maar als het er op aan komt dan gaat Jona overboord. Dat is natuurlijk ergens wel waar, maar ik realiseer me opeens, als Jona er bij was, nu, dan zou hij zeggen: Joh, hou asjeblijft op, het was een goed werk van die mensen, dat ze dat gedaan hebben. Dat is een goed werk. "Want Hij heeft mij geworpen in de diepte, in het hart van de zeeën, de stroom omving mij, Zijn baren en golven gingen over mij heen".

Wat doen wij? Wij zitten te foeteren: 'Als het fout gaat dan laten ze me vallen', als het fout gaat. 'Dat heb je nu van die vrome lui, ze offeren nog offeranden, ze roepen de Heere aan, maar ze gooien je wel overboord. Wat heb je aan die mensen? Ja, daar ben ik mee ontdekt hoor, daar ben ik aan ontdekt: Bij mensen is noch trouw noch waarheid meer'. Maar zou Jona het er mee eens geweest zijn? Of zou hij hebben gezegd: Joh, hou op. 'Ik heb tegen U o Heere, zwaar en altijd weer misdreven'. Dat zou Jona gezegd hebben. Hij zou het niet kunnen hebben als ik zou zeggen: Die akelige rotlui, nu komt het puntje bij het paaltje, en nu gooien ze Jona zo maar over boord.

Nee hoor, het is zijn eigen keus geweest: Werp mij overboord. Het is Gods keus geweest, en God heeft het zo gedaan. Daar ligt hij nu te midden van zijn nood en zijn ellendigheid, recht en grondig.

Ja, want dat komt er ook nog in voor geloof ik: De gronden der bergen, en de grendelen der aarde waren om mij heen. Maar goed: Ik zei, ik ben uitgestoten van voor Uw ogen, de afgrond omvangt mij, het wier - ja zo'n beest slokt al die algen en die wierdraadjes zitten om zijn hoofd heen gedraaid, verschrikkelijke toestand. Zijn preekjas is gelijk bedorven, en noem maar op. Het lijkt helemaal niet op een profeet.

Maar je moet niet onderschatten wat hier in spreekt, als hij zegt: Ik ben uitgestoten van voor Uw ogen. Want dat is het ergste wat er kan gebeuren, als God zegt: Ga uit Mijn ogen. Dan ben je dood, dan kun je niet leven. Dat denken wij: Wel hoort men stem op stem weerklinken, wij redden het zonder Hem, maar die het zeggan, zinken. Zinken in de diepe zee.

Wat een toestand. 'Ik ben uitgestoten van voor Uw ogen, nochtans zal ik de tempel Uwer heiligheid weder aanschouwen'. Ik vind dat die man gek is. Laten we nu eens even ons menselijk denken als maatstaf nemen, die man is niet goed. Wat dacht hij? Dat hij daar nog levend uit zou komen, als God je uit Zijn ogen wegdoet? Dat Hij je niet meer zien wil, dan ben je verloren. Dan heb je alleen nog maar nood en ellendigheid. Tot de grond toe nood en ellendigheid.

En toch is dit Gode aangenaam.

Ja, ik denk altijd veel te aardsgezind over alle dingen, maar in gedachte zie ik God luisteren: Wat hoor Ik daar? Wat hoor Ik daar heel flauwtjes uit de verte, wat hoor Ik daar? 'Nochtans zal ik de tempel Uwer heiligheid weder aanschouwen'. En je ligt al in de hel? Het lijkt mij net zoiets als in de hel in zo'n vis. Nee, 'nochtans'. Dat is nu niet meer menselijk. Dit is niet meer menselijk, dit is geestelijk. Dit is de Heilige Geest, Die levenwekkend over die watervloed zweeft. En God hoort.

CATECHISMUS ZONDAG 45 VRAAG 117 EN 118

Hier zie je iets in van Christus. Van Zijn genade, van wat Hij heeft gedaan. Maar dan niet als Jona. Volmaakt gewillig. Hij ging, als Hij moest, door Samaria. Hij ging naar de delen van Tyrus en Sidon. Hij ging Zijn discipelen zeggen: Jullie zult Mijn getuigen zijn tot aan de einden der aarde.

Nee, dat was wel wat anders, maar het is toch allemaal om Zijntwil. Want Hij heeft uit de buik van het graf geschreid: Gij zult Mijn ziel in de hel niet verlaten, Gij zult niet toelaten dat Uw Heilige de verderving zie. Daarom zit dit onheilige mannetje vastgeklemd tussen de onderzese bergen en ravijnen, toch veilig in Zijn handpalmen gegraveerd. En de man die uit de ogen van God verwijderd is, die zegt: Nochtans zal ik de tempel - hoe durf je het - Uwer heiligheid weder aanschouwen.

Dat is voor mij onvoorstelbaar. Hij moest eigenlijk ook, die man is dat vast vergeten - ja dat mag ik niet zeggen - maar in Hebreëen 11 of 12 staat: Door het geloof heeft Jona gebeden uit het ingewand van de vis. 'Ik zal de tempel Uwer heiligheid weder aanschouwen'. O dat is zo mooi. De rechtvaardige onrechtvaardige, hij zal door geloof leven.

En als er dan een eind komt aan dat mooi-weer geloof van ons, 'want we zien het niet meer zitten, we zijn zo teleurgesteld, we zijn zo in onze waarde gekrenkt'. Als er een eind komt aan dat soort geloof, dan zie je opeens iets van het waarachtig geloof. Als een vaste grond der dingen die men hoopt, en een bewijs van zaken die men niet ziet. Ik kom toch thuis, ik kom toch thuis. Ik zal toch in Zijn tempel het offer opwaarts zenden. Heb je dat ook wel eens gedacht? Niet uit onverschilligheid, maar wanneer je in de tang zit en je kan er niet uitkomen. Want je bént verloren, je gaat niet verloren. We zijn verloren mensen. En toch, nee: Ik kom thuis. Ik kom toch thuis. Ik zal toch binnengelaten worden. Ik zal eeuwig gelukkig zijn.

Alle duvels rollen over mij heen; vloeken, lasteren, verschrikkelijk, verschrikkelijk. Nochtans zal ik de tempel van Uw heiligheid weer aanschouwen.

'Daar weidt mijn ziel met een verwonderd oog.

Want God zal mij, opdat Hij mij beschut,
in ramp en nood versteken in Zijn hut.

Mij bergen in 't verborgen van Zijn tent,
en op een rots verhogen uit d' ellend'.

Dat vindt nu God aangenaam. Dat vindt God aangenaam, dat dat akelige, stekelige mannetje, die eigenlijk zo voor het oog gezien levend ter helle vaart, dat dat mannetje ...., ja, het is blijkbaar geen verstandswerk alleen, dat hij weet: God heeft berouw over het kwaad. God zal straks die stad nog sparen, en dan sta ik daar voor gek. Ben je een goede profeet, en die lui, ze menen het toch niet. Ze doen toch maar alsof. Maar hij heeft het toch geweten.

Ik weet wel, dat maakt ons des te afschuwelijker, als we het mogen weten. Als we het zelf in ons hart mogen weten. Dat God zo genadig is, dat Hij Zijn eigen Kind onder die enorme zondvloed heeft bedolven. Dat te weten, en dan nog zo te doen zoals wij gemeenlijk doen.

'Ik was neergedaald tot de gronden der bergen, de wateren .... het wier was om mijn hoofd .... de grendels der aarde waren om mij heen in eeuwigheid. En je hebt net gezegd dat je ....? Ja, dat is nu dat, je zou zeggen, dat gespletene. Dat is dat wonderbaarlijke.

CATECHISMUS ZONDAG 45 VRAAG 117 EN 118

Kijk, aan de ene kant is het zo: De deur zit op slot, voor eeuwig. Hier kom je nooit meer uit. Hier-kom-je-nooit-meer-uit. En je hebt het verdiend dat je in de ellende zit. Dat heb je verdiend aan je farizeïsme, aan alles, aan je hoogmoed, enzovoorts. Het is dus echt waar: De grendelen der aarde, die eeuwige deuren die zijn zo in het slot gevallen, weg! 'Maar Gij hebt mijn leven uit het verderf opgevoerd, o Heere mijn God'. Wat een spraak hè, 'o Heere mijn God'. 'Toen mijn ziel in mij overstelpt was, dacht ik aan de Heere'.

Ja, dat haalde hij ook niet uit het winkeltje van zijn gedachten. Maar de druk van buiten af, van die Geest op dat water, die bracht het hem in gedachten. 'Ik dacht aan Hem'. 'Ik denk aan U o God in 't klagen, uit de landstreek der Jordaan'. En toen kwam mijn gebed in de tempel van Zijn heiligheid.

God wil verhoren. Ondanks mijn onwaarde.

Want er staat: "Ten derde, dat wij deze vaste grond hebben."

Vaste grond, wat las ik net? Ik was neergedaald tot de gronden der bergen. "Dat wij deze vaste grond hebben, dat Hij ons gebed niettegenstaande wij zulks onwaardig zijn, om des Heeren Christus wil, zeker wil verhoren, gelijk Hij ons in Zijn Woord beloofd heeft."

'Mijn gebed kwam voor Hem, in de tempel Zijner heiligheid'. Die de valse ijdelheden onderhouden, al die afgodendienaars, ook die schepelingen die misschien een knieval voor Dagon of voor Baäl of weet ik wat aan het maken zijn, want de zee is al weer lang stil geworden, en ze zijn heel blij. Laten we hopen dat die mensen er ook wat uit geleerd hebben, maar als ze die valse ijdelheden, dat navolgen van wind, als ze dat vast onderhouden, nu, dan verlaten ze hun weldadigheid. Dat betekent: Dan zijn het ook maar daklozen, dan heb je niets.

Maar jij dan? Hoe durf jij dat nu te zeggen man, je hebt zelf ..... Ja, nee, het Woord is waar, het Woord zal toch weerklinken, de boodschap: Dat de God Israëls is alleen God! Al ben ik dan een slechte profeet, een slecht kind, een slechte jongen, een slecht meisje, maar de God van Israël is alléén God. De God en Vader van onze Heere Jezus Christus is alléén de Vader aller barmhartigheid.

'Ik zal U offeren met een stem der dankzegging, wat ik beloofd heb zal ik betalen'. Ja, dat staat in diezelfde psalm. Niet alleen, roep Mij aan in de dag der benauwdheid, maar, doet belofte en betaal ze de Heere. Zou hij het niet vergeten zijn? Nee, dat is hij niet vergeten, denk ik. Toen hij later weer thuis kwam is hij naar de tempel geweest en toen heeft hij daar laten zingen: God zij altoos op het hoogst geprezen. Zo blij was hij.

'Ik zal U offeren met een offer ..... Kijk, je moet niet vergeten mensen, dit heeft hij niet opgeschreven toen hij in die vis zat, dat begrijp je wel. Dat heeft hij later opgeschreven. Toen lag dat van die wonderboom, dat lag er ook al, en van zijn nijdigheid. Maar, toen heeft de Heere hem toch ook wat geleerd. Anders had hij gezegd: U denkt toch niet Heere God dat ik zo'n verhaal, wat ik nu meegemaakt heb, dat ik dat opschrijf? De mensen lachen me uit.

Alle kerkmensen zeggen: Ja, zo gaat het nu met die deserteurs hè, je moet gehoorzaam zijn. Je moet luisteren. En andere mensen die spreken de ban-vloek over mij uit. 'Heere, nee, dat schrijf ik nooit op, dat doe ik niet. Ik ga niet m'n eigen vuile was buiten hangen'. Maar dat heeft hij niet gezegd. Hij heeft de vlag er op willen zetten, van Gods grote barmhartigheid. Over Ninevé en over hem. Hij heeft het dapper opgeschreven.

CATECHISMUS ZONDAG 45 VRAAG 117 EN 118

Hij weet er nu niets meer van, hij is nu in de hemel. Als hij het wist dat wij er nu nog over praten, ik zou graag willen zeggen: Jona, kom nog eens even wat vertellen. Vertel ons toch eens even, hoe was dat nu.

'En ik zal U offeren met een stem der dankzegging'. Het heil, de redding, de uitkomst, de uitredding, is van de Heere.

Dat is precies waar. Hè, hè, het heil is des Heeren. Dat is Gode aangenaam, dat wordt verhoord. En als dat gezegd is, ik geloof dat Kohlbrugge zegt: De vis die werd er zo misselijk van, maar ik weet het niet zeker hoor. Ik weet niet waar die vis misselijk van geweest is. Er staat in ieder geval: De Heere nu sprak tot de vis: "Laat eens los dat mannetje". En die vis die spuwde Jona uit op het droge.

In mijn idee, ja, is het een hele grote vis geweest, en die heeft hem zo met een boog, 'rutsssss' door de lucht, en toen in het zand. Een laatste duik in het zand, en daar ligt hij. Wat ziet hij er raar uit. Uitgespuugd op het droge.

Is dat nu Gode aangenaam? Ja, dat is Gode aangenaam! Was je eerst maar eens een beetje af man, knap je een beetje op, leg je jas als hij er nog is, even te drogen op het zand. Dat je er weer een klein beetje fatsoenlijk uitziet. Dat je weer een klein beetje aanspreekbaar bent, maar zo is het goed. Hier, hier heb je de droge grond onder je voeten.

Hier heb je de grond waar Hij zijn voetstappen wilde zetten. Waar Hij wil komen met Zijn Woord, en zeggen: Hoort naar Mij. Wat is dat een aangenaam gebed. Wat wordt dat verhoord, wat het ook is. Als je het nodig hebt. Als je het niet nodig hebt mag je er ook alvast om vragen, en zeggen: Heere, alstublieft, als het zo raar en naar met mij afloopt, mag ik dan ook alstublieft, net als Jona, aan Uw genade niet vertwijfelen, noch in de zonden blijven liggen. Ja, uit die vis kan ik niet uitkomen, maar wilt U dan ook een woordje spreken tot die vis. En dan spuwt hij me wel uit op het droge.

En zo is het geschied, dat ze allen behouden aan land kwamen.

AMEN